

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 257/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť F. L., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Ntok 1/2011 zo 4. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2011 doručená sťažnosť F. L., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Ntok 1/2011 zo 4. mája 2011 (ďalej len „uznesenie zo 4. mája 2011“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Ntok 1/2011 z 3. marca 2011 bol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietnutý sťažovateľov návrh na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci skončenej rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 T 4/2005 z 29. mája 2006 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 74/2006 zo 6. decembra 2006. Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu z 3. marca 2011 podal v zákonom ustanovenej lehote prostredníctvom svojej obhajkyne sťažnosť, ktorá bola uznesením najvyššieho súdu zo 4. mája 2011 zamietnutá.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd sa pri svojom rozhodovaní jeho argumentmi predloženými v návrhu na obnovu konania nezaoberal, hoci *„tieto nové skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia mohli odôvodniť iné rozhodnutie, než aké bolo urobené v pôvodnom konaní“*. Uvedený postup najvyššieho súdu mal za následok zamietnutie návrhu sťažovateľa na obnovu konania a porušenie jeho práva na kontradiktórnosť procesu.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal tento nález:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ntok 1/11-55 porušil základné právo sťažovateľa na kontradiktórnosť konania zaručeného v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky ruší všetky predchádzajúce rozhodnutia nižších súdov v danej veci s tým aby bola prejednaná nanovo s ohľadom na nález ústavného súdu.

Sťažovateľovi Ústavný súd Slovenskej Republiky priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000,- € (slovom desaťtisíc euro), ktoré mu je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Najvyšší súd SR je povinný zaplatiť náhradu trov konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa podľa záverečného vyčíslenia a to do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ súčasne ústavný súd požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Predmetom sťažnosti pred ústavným súdom je namietané porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu zo 4. mája 2011, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 3. marca 2011 (uznesenie o zamietnutí návrhu sťažovateľa na obnovu konania). K porušeniu uvedených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že najvyšší súd sa vo svojom uznesení zo 4. mája 2011 nedostatočne vysporiadal s jeho argumentmi predloženými v návrhu na povolenie obnovy konania.

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, ak je v danom prípade vôbec prípustná aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie

s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí, aj pokiaľ ide o skúmanie splnenia podmienok konania o návrhu na obnovu konania.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Otázka posúdenia prípustnosti obnovy konania je predovšetkým otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa so závermi najvyššieho súdu vyslovenými v jeho uznesení zo 4. mája 2011 v súvislosti s jeho argumentáciou v konaní.

Ústavný súd sa oboznámil s obsahom uznesenia najvyššieho súdu zo 4. mája 2011, v ktorom tento súd vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa uvedenej v jeho sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu z 3. marca 2011 uviedol:

„Vo vzťahu k námietkam odsúdeného a jeho obhajkyne, ktoré sa týkajú skúmania duševného stavu odsúdeného Filipa Lomnického a vplyvu anabolických látok na jeho psychiku Najvyšší súd konštatuje, že týmito sa už dostatočne zaoberal Krajský súd v Trenčíne, sp. zn. 1T 4/2005, ktorý uviedol na str. 12 svojho rozhodnutia, že z odborného vyjadrenia MUDr. M. zistil, že užívanie anabolických steroidov, krátkodobé ani dlhodobé, nemá vplyv na psychiku užívateľa, nevedie k poruche ovládacích a rozpoznávacích psychických funkcií a navyše ihneď po vysadení anabolík úplne vymiznú ich účinky. S týmito závermi sa stotožnil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 3 To 74/2006. Krajský súd v Trenčíne, sp. zn. 3Ntok 1/2011, ktorý rozhodoval o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol, že dnes po viac ako siedmich rokoch by znalecké skúmanie duševného stavu odsúdeného nebolo realizovateľné. Tieto tvrdenia považuje Najvyšší súd za správne a plne sa s nimi stotožňuje.

V súvislosti s predloženými lekáorskými správami obžalovaným, ktoré mali potvrdzovať, že sa psychiatricky liečil, Najvyšší súd si osvojil názor krajského súdu, že tieto nie sú v súvislosti s jeho trestnou činnosťou akceptovateľné, nakoľko tieto popisujú jeho duševný vývoj počas detstva a nevyplýva z nich taký záver, že by jeho psychický vývoj vykazoval odchýlky majúce vplyv na jeho konanie osudného dňa, keď došlo k spáchaniu skutku.

Ani ďalšie odsúdeným uvádzané námietky, nie sú takými skutočnosťami, ktoré by podľa § 394 ods. 1 Tr. por. odôvodňovali obnovu konania a navyše ide o námietky, ktorými sa už dostatočne zaoberali aj súdy v predchádzajúcich štádiách konania, a preto Najvyšší súd nepovažuje za potrebné opätovne ich uvádzať, ale v tejto súvislosti na ne len odkazuje, nakoľko ich považuje za správne.

Krajský súd v Trenčíne dospel k správne rozhodnutiu, že nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania uvedené v § 394 Tr. por., a preto návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania ako nedôvodný zamietol v súlade so zákonom.“

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu zo 4. mája 2011 je zdôvodnené vyčerpávajúcim spôsobom, najvyšší súd k zásadným námietkam sťažovateľa zaujal stanovisko (napr. k námietke týkajúcej sa objasnenia vplyvu anabolík a steroidov používaných sťažovateľom na jeho psychický stav v čase spáchania trestného činu), a preto ho ústavný súd považuje nielen za dostačujúci, ale aj ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia uznesenia zo 4. mája 2011 najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba považovať podmienky obnovy konania za nesplnené. V každom prípade postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

Sťažovateľ v sťažnosti osobitne neodôvodnil, akým spôsobom malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Ústavný súd zároveň nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi uznesením najvyššieho súdu zo 4. mája 2011 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú a vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2011